

Nro. 15.

A' FELS. CSÀSZÀRNAK ÈS A. KIRÀLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÈBÖL.

Indult Bétsböl, Kedden Fèbruariusnak 22 ik napján

1803. ik esztendöben.

B é t s.

Udvari Tanácsos és első Udvari Orvos Doktor (Leibmedicus) Báró Störk, ki is magának ezen városban, fok hasznos orvaslásai által; jó írásai által pedig az idegenek előtt is, nagy hirt nevet szerzett, életének 72-ik esztendejében ki múlt a' világból, több mint 500 ezer Forintokra betsültető vagyont hagyván maga után.

Nagy várakozás van Bétsben vagy két napoktól fogva. Most huzzák itt a' számokat abból a' nagy Lotteriából, mellybe, mint annak idejében mi is írtuk, az ezüst és conventziós pénz bé szedődött, hogy a' beadóknak szép nyereségekre ki játszodiaffék. A' 25 ezer Forintot nyerő szám már

P

ki jött, és egy házi szolga (Hausknecht) nyerte el. Az 50 ezeres még benn van.

A' temérdek hó csak lassan-lassan olvad néhány napoktól fogva, melyre nézve meg kezdett jöni a' Leopoldstadti lakosok reménsége, hogy az idén nem borítja el őket a' jégmenéskor a' víz.

Nagy rövidségire van itt a' farsangnak mindennek felett az, hogy egy tyuk-tojásnak még ma is 4 krajtzár az árra, melly Bétsben eddig hallatlan dolog volt.

Nagy Britannia.

Londonból Jan. 28-ikán. Régi rendtartás lévén az itt, hogy az Udvari Poëta minden új esztendőre verseket készítsen, 's azok az esztendő első napján a' Király előtt muzsikafő mellett elénekelteffenek, ez a' czeremonia az idén sem maradt el. Most ezt a' tárgyat foglalta volt versekbe a' Poëta, hogy nints kívánatosabb dolog, mint a' békefég: hanem, Nagy Britannia tsakugyan minden esetre kézzen tartja magát.

Fox, közel a' Parlamentom háza mellett fogadott szállást magának, mint mondják azért, hogy ezen esztendőben szorgalmatosan bé járni szándékozik a' Parlamentom' üléseibe, 's egész orátori talentomának elővétele által azon leszen, hogy az új hadakozásnak kiütésit meg gátolhassa.

Az Angliai Korona Hertzeg adosságainak lefizetődhetések végett olyan plánomot készített Minister Addington, melly által a' hitelezők egészfen meg fognak nyugtatódni. Az egész adosságnak lefizetését, a' melly valami harmadfél millió forintokra telik, az Országglózfék veszi magára, és a' Hertzeg esztendőnként való jövedelme valami másfél millió forint leszen.

A' Király, Drummond urat a' Konstantinápolyi, Elliot urat a' Nápolyi, és Merry urat az Északi Amerikai, Országglószékekhez rendelte a' maga Követeivé. — A' Török Császár számára, olyan kávézó készületet készített, a' Király a' Worcesteri porcelán fábricában a' milyent még senki nem látott. Az a' tábla, mellyen a' kávéhoz tartozó edényeket szokták hordozni, drága kövekkel kirakatott tsupa vert arany; a' tábláskakon pedig a' Nelson Egyiptom mellett való győzedelme ábrázoltatik le.

Északi Amérikából ilyen tudósítás érkezett Londonba: — Philadelphia, Dec. 4-ikén, Az a' hír, hogy a' Spanyol udvar Louisiána tartományát, 's gyanítható képpen Floridát is, a' Frantzia Respublikának fogná engedni, 's ezekbe nem soká egy nagy számu Frantzia fegyveres sereg fogna bészállani, nem kitsiny nyughatatlanságot gerjesztett volt ezen Északi Respublika lakosaiban. Hanem, az Országglószék ki hirdette a' közonséges levelekben, hogy a' nép az igen hatalmas új szomszédra nézve semmi félelemben ne legyen, mivel már minden előre való készületek megtettek, 's oly eszközök vétettek elő, mellyek által a' lakosok tsendessége bátorságos lábra helyeztetődött.

A' Bombayból érkezett későbbi levelek így adják elő a' Persa Követnek ott történt szerentsétlen halálát: — Az Anglus szolgálatban lévő Indus katonaság egygyik tífztjének, ki éppen vigyazaton állott a' Követ' kapujában, parantsolatja volt, hogy a' Követ embereit bizonyos kiszabott határnál tovább ne botsássa, minthogy ezek igen szeretvén a' madarak után való lövöldözést,

gyakran olyan vigyázatlanok voltak, hogy a' le'ls feljárók' élete veszedelemben forgott mi'... Ezen tisztnek nem akartak engedelmességet a' Persák, mellyből tziyódás támadván, a' Követet ment közzikbe a' lárma tsendesítésére, és ugyan love-tett.

Gibraltárban nevezetes támadás történt az Anglus katonaság között, melyet másképpen írják le a' Londoni, és másképpen ismét a' Párisi levelek. Az elsőbkek így adják a' dolgot summásan elő: — A' Király nevét viselő Regimentnek 2-dik batalionja béliek, nem voltak egy Adjutánsal meg elégedve, a' kit keménségiért vádoltak. Karátson szombatján hópénzt fogván ki, meg részegedtek, és estve kaszármaikba is pálinkát vitettek. Az Adjutáns, hogy minden rendeletlenségnek eleit vehesse, a' kaszármaajtait be záratta: mellyért a' katonák ellene még inkább felmérgesedvén, fegyvert ragadtak, 's ki rontottak, fenyegetődzvén, hogy ha rá találhatnak, meg ölik. Gen. Bartlet előltalálván valami 250-net közzülök, intette, hogy legyenek tsendesen. Már vízfza is tértek vólt a' kaszárma felé, midön az Adjutáns éppen oda érkezzen, újra fel hevültek, 's kiáltani kezdették, hogy döfjed! Nagy bajjal tsakugyan kimenekedett kezezből az Adjutáns, és ez a' fel zendült tsoport, sok szépszó után magát, a' kaszármaiba való vízfza térésre, reá vette. Hanem az alatt egy más tsoport, a' melly tébo lyodottabb fejü embrekből állott, a' kaszármanak más részébe menvén, ott az 54-dik Regimentnek el tsábitását próbálta, de szerentsétlenül, mivel ezen Regiment, noha Irlandusokból állott, 's azért ezeket amazok békételeneknek lenni gondolták,

golyóbissal fogadta a' zenebonáskodókat, így kiáltván fel: Hüség és fenyték! — Setét lévén, csak néhány támadók kaptak sebet, 's a' tsendesség kevés idővártatva egézfzen helyre állott. Hogy másnap reggel példásan meg nem büntettetett a' támadó Regiment, csak annak köszönheti, hogy jó reggel a' parádépiatzon minden fegyver nélkül megjelenvén, Gen. Burtletthez folyamadt, hogy a' Kenti Királyi Hertzegtől, ki mostanában Gibraltári Komendáns nyerjen botsánatot, ajánlván a' Regiment magát, hogy ennekutánna példás fenytéktártással fogja magát megkülömböztetui. Melyre a' Királyi Hertzeg, a' fegyverhørdozást ismét megengedte a' Regimentnek: a' többi Regementeket pedig jó magokviseletekért és ki mutatott hűségekért meg ditsérte.

Más nap ismét lármázni kezdettenek valami más Regiment béli részegek, és ekkor ez a' Regiment kérte ki magának azt a' kegyelmet, hogy az érdemelt gyalazatnak lemosása végett, a' lármázók le tsendesítése rá bizattalék, mellynek alkalmatosságával vagy 3 ember meg ölettetett.

Ezen elő'hozott tudósításból nyilván ki jön, hogy a' Frantzia levelekben ugyan ezen Gibraltári támadásról előadott környülállások nem lehetnek igazak, t. i. a' mellyek szerént a' fel-zendült katonák, szabadtság! kiáltozással a' Kormányozónak Edward K. Hertzegnek lakóháza eleibe nyomulván, azt kiáltozták volna, hogy ok a' Hertzegnek Gibraltárból való eltávazását kívánnák; és hogy minekutánna Gen. Bartlett közzikbe lement, 's azt tudakozta volna, hogy: mit akarnak? nékie is azt felelték volna, hogy ő, maga légyen Kormányozó, 's a' Hertzeg utazzék haza; melyre

a' Generális azt felelte volna, hogy: tsak mentyének most haza a' kázfármába, hónap fog felelni. — Akár hogy lett légyen a' dolog, elég az, hogy a' tsendeffég szereztsésen helyre állott, és a' lakosok egy igen nagyon magasztaló és közönő iríft intéztek a' Hertzeghez, hogy a' zuzavaros lármanak oly böltsen és hathatosan gátat vetett.

Frantzia Respublika.

Clairon nevezetű hires komédiás aszfzonfzemélyt temették el Párisban mostanság a' Sz. Tamás templomában: kiről azt jegyzik meg, hogy ámbár már élétenek nem leg gyengébb virágában lett légyen is, minthogy 81-ik esztendejét töldögelte, tsakugyan oly tüzzel deklamálta meg a' napokban is a' leg bajosabb komédiai beszédeket a' theátrumon, hogy egész bámuláft gerjesztett az ahözérítő halgatókban.

A' Párisi Politziai Minifler olyan rendelést adott ki ezen fárságra, hogy azok a' kik az utzákon álortzával vagy esméretlen ruhába öltözködve, jelennek meg, naplemente után semmi féle fegyvert, pátzát vagy botot ne mérészeljenek hordozni, és olyan maszkarában, melly a' közönséges rendet és tsendefféget meg zavarhatná, senki magát mutatni ne mérészelje.

Az Oberfter Sebastiani, Egyiptomik öve tségéről kiadott tudósításának folytatása:

„Tovább is mind ezen hangón folytatta Djezar Bascha a' beszédet. Azt mondják, úgy mond, hogy Djezar fene kegyetlen (barbarus) volna; pedig ő tsak igaffagos és kemény ember. Kérjed nevemben az Első Konzúlt, hogy kereskedésre ügye-

lő Bízto-soknak ne küldjön hozzám valami egy-
 szemű vagy sánta semmire kellő embereket, mivel
 így majd azt fogná mondani a' világ, hogy Dje-
 zar fúratta ki a' szemeket vagy törette el a' lábo-
 kat. Széretném e' mellett, hogy azok a' Bízto-
 sok, kiket ide fogtok küldeni, Seide városában
 telepednének meg; azért, minthogy annak kikötő-
 helyében leg inkább virágzik a' kereskedés, itt pe-
 dig, t. i. Acre városában, különben sintsense-
 mi szükségem rájok: itt én magam fogok lenni
 a' Frantziák' Biztossa, és a' te hazafitársaidhoz tö-
 kélletes jóssággal fogok viseltetni. Én erőssen bé-
 tsülöm a' Frantziákat. Bonaparte kis testű,
 de leg nagyobb az emberek közt: tudom, hogy
 Nagy Cairóban is erőssen bánniák onnan való el-
 távozását, és szeretnék még egyszer látni.

„Hát azt tudod e' — így szól Djezar egye-
 nesen hozzám — hogy miért látlak tégedet ma-
 gamnál ilyen jó szívvel? Tsak azért, hogy nem
 Firmánnal (nem Török Császári parantsolattal)
 jöttél; mert én tellyességgel nem függök a' Dí-
 ván rendeléseitől, és nagyon megvetem az ő egy-
 szemű Vezírjét. Azt mondják, hogy Djezar egy
 Boznyák, egy semmire való, egy kegyetlen ember
 volna: azonközben, nékem senkire sintsen femmi
 szükségem, és mások keresnek meg engem'. Sze-
 gény szüléktől vettem származásomat; az apám
 tsak a' bátorságát tettálta nékem; tsupán szorgal-
 matos munkám által emeltem így fel magamat:
 de, ez nem szolgál nékem ösztönül a' kevélység-
 re; mert mindennek vége leszen, 's meg eshetik,
 hogy ma vagy holnap Djezar maga is oda leszen,
 nem azért, mintha, mint ellenségei mondják (ezen

szokra kapta a' kardját, és mint akár melly bajvivó Mammeluk, olyan gyakorlottsággal forgatta azt, és vagdalt széljel maga körül) idős vólna, hanem csak azért, minthogy azt az Iffen úgy rendelte volna. A' hatalmas Frantzia Király oda lett; Nabuchodonozort, az ideje béli legnagyobb Királyt, egy féreg ölte meg, &c. —

„Tovább is nyujtotta Djezarezen példabeszédes előadási. Azt hozhattam ki, minden e'-féle, rész szerént együgyüséget rész szerént böltseliséget jádznani látzó beszédeiből, hogy a' Frantzia Első Konzállal tsakugyan szeretne egygyetértésben lenni, félvén a' haragjától. Azt az okot, mellyre nézve a' Bonaparte vezérlése alatt volt Frantzia seregnek, Acre várossánál ellene állott, ilyen példabeszédben adta elő: — „Egy Szeretsen rabszolga, úgymond Djezar, egy alkalmatossággal, hosszús utazása és koplalása után, egy kiseded mezőre jut, a' melly tzu'kornáddal volt bé növe. Meg áll; újjulást kap a' kedves nedvesség szopogatása után; 's eltökéli magában, hogy azontúl ott lakjon. Tsak hamar azután oda érkeznek egymás nyomában két utazók. S a l a m e l e c! az az, jó szerentsét koma! így szoll az első utazó a' Szeretsennek. Vigyen az ördög! így felel ez. Hallván ezt a' második utazó, kérdi, hogy miért fogadta volna ily átkozódva az első jó kívánságát. Jó okom volt nékem erre, felel a' Szeretsen; ha barátságosan fogadtam volna a' közönetit ezen embernek, majd beszédbe elegyedett volna véllem, nállam megtelepedett volna, tápláló eledelemet megkóstolta volna, 's azt jónak találván, majd azon törekedett volna, hogy azt egézfizen magáéva tegye.

„Azután a' Keresztényeket, név szerént pedig a' Názárethi és Jérusálemi klastromokat ajánlottam a' Djezar páttfogása alá: mellyre azt felelte, hogy minden tekintettel fog erántok lenni. — Ot-tan-ottan meg újította ezen szavait: Hi gy az én szavimnak, mert azok többet érnek, mint az irott kötések. Egygyütt való be-félgetéseinket kedves muzsikaszó szaggatta felbe olykor-olykor. — A' háza Djezárnak egy elég szépen épült palota: hanem felette tekervényes helyeken jut bé az ember hozzá. A' tömletz a' grá-ditsa alatt van, mellynek nyitva szoktak minden dél-től fogva estvig, állani az ajtai. Mellette el men-temben láttam a' sok szerentsétleneket. Az udva-ron 12 batalionágyukállanak egész kézűlettel ki szegezve. — A' Djezar fő Minifferjivel ki jötem-ben találkoztam. Életemben nem láttam ilyen , egész felborzasztó formáju, embert. Az úra, egy-gyik szemit kiszúratta, és füleit orrát levága-ta. Több mint száz ilyen megtsufoltatott szemé-lyeket láttam ezen városban. Ez a' tsuda ember Djezar, annyira bé nyomta minden hozzátarto-zókba az ifzonyú természetet, hogy a' tselédjei sőt a' város lakosai között is, megöklésre minden szempillantatban készen álló emberek seregében gondolhatná állani az idegen,

„A' Vár' minden erősségeinek megfzemplélések-re nem nyerhettem engedelmet, melyre nézve mind ezek felől, mind pedig Syriának valóságos állapotja felől, tsak az úgy nevezett Hét-Szigetek Res-publikájának itt lévő Biztosától értekezödtem. A' Szent-föld' Prokurátora nagy háládással vette, hogy az Első Konzúl oly jó indulattal gondos-kodik az ott lévő Barátok eránt.

„Djezar Bascha már egész Palestínát meghódította, Jaffán kívül: de ezt is meg-szállva tartatja 5 hónapoktól fogva 9000 emberekkel, a' kik oda a' Császár vezérit Aboumarak-Baschát bé szoritották. A' Druzusok' Emirje ellen is háborut folytat Djezar, azért, hogy egy esztendei adót le nem fizettek. Tripoliban tsendeffég uralkodik. Aleppóból el üzték a' Baschát. Damas, már egész tökéletességre vitte a Porta ellen való rebelliót, a' honnét a Bascha hasonló képpen elüzetten, a' Aga is ki adatott az Abdalla katonáinak, és feje elüttetett. Abdalla, a' kire már most Damas szállott, hűséges barátja Djezarnak.

„Egy szóval kevés hijján egész Syria, Djezar alá botsátotta magát: 's az Ottomannusok itt is olyan gyűlölségesek, mint Egyiptomban. A' Djezar ferege által Jaffába bé zaratott Török vezér Aboumarak-Bascha, egy minden tekintetét elvesztett, 's kegyetlenségére nézve Djezarhoz hasonlító, ha ötöt feljül nem haladó, ember. A' Keresztények meg inkább félnek attól, mint ettől. A' Jaffai Barátok Jerusalembé kérétek magoknak menedekhelyet.

„A cre vároffából Nov. 29-dik napján Zante szigete felé vilzfzaindulván, oda Dec. 4-dikén ki kötöttem. A' partra még az nap kiszállottam, hanem tisztuló (contumac) házba tététem; de későbbre tsakugyan kinyertem, hogy az egélfégre ügyelő trazsák a' Kormányozóhoz és a' Frantzia Biztoshoz kísértek. Vettem eszembe, hogy a' sziget lakossai között részre való hajlások uralkodnak, 's hogy itt a' tsendeffég könnyen felbo-

molhat. Erre nézve a' városnak némely főbb lakosait és elöljáróit a' Kormányozóhoz Calichiopolóhoz gyűjtetvén, meg mondtam nékik, hogy az Első Konzul mely igen kívánná az ő tsendeségeknek állandóságát, melyre nézve javasolná nékik, hogy meg nyugodott elmével várnák el azt a' Konstitutiót, mellyet számokra azon Hatalmaságok, a' kik az ő függetlenségek és uralkodói fennállások állandóságáért kezesféget vállaltak, nállok lábra állítani szándékoznak. Ezen szokra, az éljen Frantzia Ország! éljen az Első Konzul! megtsendülvén, hasonló örvendező kiáltásokkal késértek több mint 4 ezer lakosok vizsza a' hajóhoz. A' sziget Kormányozója és az Orosz Komendáns, mint harmad nappal azután értésemre esett, 2 személyeket még az nap elfogattattak az örvendetes lármának okozásaért, hanem panaszomtól tartván a' Komendáns, őket még azon éjjel elbotsáttatta. Szemére is vetettem a' Kormányozónak az ő törvéntelenségét, a' ki megbánáft mutatván, megígérte, hogy azokat, a' kik így fognak kiáltani, éljen az Első Konzul! ennekutánna a' jó hazafiák közzé fogja számlálni. Innét azonnal elveztem Messina felé: Nem hamisságot szollok, ha azt erőssítem, hogy a' Jóniai szigetek azonnal vélünk fognak tartani, mihelyest akarjuk. —

„Az Anglus fereg állapota Egyiptomban, ennyiből áll: — „Mind egygyütt 4430 emberekre számlatatik; a' vezére Gen. Stuart; Alexandriát és külső erősségeit egyedül e' bírja. Azok a' kitsiny Török csoportok, mellyek ezen erősségek közzül némelyekben őrizeten voltak,

azokból kiűzettek. Fát, lisztet, huft, és minden egyéb eleséget, a' Cairói Bascha szolgáltat oda az Anglusoknak egy fillér fizetés nélkül: melyre nézve kívánnak is három annyit, mint különben elköltenének. A' Bascha és Gen. Stuart, nem jó barátok egygyütt.

„A' mingyár említett 4480 emberekből álló Anglus sereget, ilyen nemzetbéli Regementek formálják:

A' Dillon Regementje,	450 ember	(Emigránsok)
Britannus Vadászok	550 ember	(Emigránsok)
Role Regementje,	600 ember	(Helvétusok)
Vatteville Regementje	680 ember	(Helvétusok)
A' 10-ik gyalog Regem.	600 ember	(Anglusok)
A' 61-ik gyalog Regem.	650 ember	(Anglusok)
A' 88-ik gyalog Regem.	400 ember	(Anglusok)
A' 26-ik Dragonyos Reg.	350 ember	(Anglusok)
Agyúzó sereg	—	150 ember (Anglusok)

Summa 4430 ember.

„A' Török hadierő, Egyiptomban, ez: A' Cairói Bascha neve, M u h a m m e d, a' ki, nem tudja mért, Egyiptomi Vice-Királynak kezdte magát tituláltatni. Személyesen nem komandíroz. Arnauták 16 ezeren vannak Egyiptomban. Alexandriában benn, van ugyan egy Bascha 600 Törökökkel: hanem ezek úgy mondván tsak hadi fogjok ott. Igen gyenge, roszszúl gyakorlott, rosz fenytéket tartó, 's a' hivalkodásokban elgyengült nép, az Egyiptomban lévő Török sereg. A' tisztszei sem jobbak az alattokvalóknál. Tsak azt várják, hogy meg gazdagodjanak, 's azzal oda

hagyják a' katonáskodást. Ma el vehetné 6 ezer Frantzia, Egyiptomot.

„A' Bey k serege mostanában 3000 úgy nevezett Mameloukokból, 's az Ababde törsoke béli 3500, és a' Binialy törsoke béli ugyan ennyi Arabsokból áll. A' föld népe ezekkel tartinkább, mint a' Törökökkel. Egész Felső Egyiptomot meg hodoltatták. Az ágyuzó seregek 80 szökött Frantziákból áll. — (Végezetre egyéb apróságok között arról is emlékezik Oberster Sebastiani, hogy a' Bonaparte seregének eljövételétől fogva kik házasodtak meg Egyiptomban. Irja, hogy Muhamed-Bey-Elfy az Ababde törzsöke Cheikjének leányát, és Maarzouk-Bey az Ibrahim fia, Binialy törzsöke Cheikjének leányát vették légyen el, 's a. t.)

„Az Anglusok, így rekelzti bé szavait Sebastiani, közbenjáróságot ajánlottak a' Djezar (Ghezár) és a' Druzusok Emirje között való nehézségeknek el igazítására: hanem az utolsó nem fogadta el az ö közbenjárásokat. Syria igen kevés függésben van már most a' Portától.

„Horacius Sebastiani.

Párisból Febr. 7-ik napján. Azon fő személyek között, kiket tegnap, az itt lévő idegen Ministerek az Első Konzul eleibe audentziára vezettek, a' Cs. Kir. követ Gr. Cobentzel ö Exc. ja is mutatott bé néhányakat, u. m. Leiningen-Guntersblum, és Grasalkovitch Hertzegeket, Gróf Solmsot, Báró Wangent, Doktor Frankot, 's Cs. K. Indzsinör Oberflieutenant Lanfrayt. — Az Anglus követezen a' kalmatoállaggal is 15 fő Anglus urakat mutatott bé. Azt lehet mondani, hogy közönsé-

gesen mindenkor ő jelenik meg ezen fényes audenziákon leg több és leg nevezetesebb fő emberekkel. Most Lord Yarborough, Lord Morpesh a' Carlisle fia, Lord Lauderdale a' Parlamentonak egy nevezetes tagja, 's néhány Generalisok és Stáb tisztek voltak kísérői.

A' fzegény Gen. Lafayette, e' h. 4-dik napján éppen a' Hadi Ministertől jöven ki, a' jegen esett, és a' lába szára ketté tört.

Ex-Director Briot, a' ki a' revoluzciónak utolsóbb szakaszában igen heves Respublikáusnak lenni bizonyította magát, mostanában Elba szigetén Országglófszék Biztosfává rendeltetett. — Az idők tsak Hamarjában nagyot változtak,

Strasburgból Febr. 8-ikén. A' Parisban lévő Helvetus Konzultának egy 10 személyekből álló Kommissiója Jan. 19-dikén az Első Konzul eleibe audenziára botsáttatván, 7 egész orákig, délutáni 1-től fogva estveli 8 tzig, volt ott. Helvétziának jövendőhéli Konstituziójából, hivatal szerint még eddig leg kisebb is ki nem hirdette.

A' General Lannes Portugalliába való visszaterése, azért esett, hogy az az Első Konzul a' Lisbonai udvarnak semmi féle ellenző előadásai által is rá nem vétetődhetett, hogy ezen határozása mellől elálljon.

Tudományos Tudósítás.

Somogy Vármegyéből. Januar. 10-dikén. Ugy láttzik, hogy Európának azon részében is, a' mellyekben az Oskolákra, és az azokban való jó tanításmódra ez előtkevesebb figyel.

metesség volt, a' leg nagyobb szorgalmatosság fordítódik azoknak javításokra. Ennek bizonyosságait olvassuk az Orosz Birodalomról, s' a' Frantzia Köztársaságról való mindennapi tudósításokban, a' mellyeknek Igazgatási sem munkájokat, sem költségeket ezen a' haza's az emberiség javára tzelő nagy fontosságú dologtól nem fajnálják. De hogy megféle ne mennyünk, nem ezt bizonyítják-e' a' Magyar hazának mind azon háládatos fiai, a' kik ebben a' Tudományoknak's Oskoláknak virágzását fáradhatatlan törekedésekkel előmozdítani iparkodnak. Illy tzelből ajándékozta meg kétségkívül Méltóságos Gróf Szetsényi Ferentz Ur Ö Excellentiája a' mi kegyelmes Fő Ispányunk az Országot egy Magyar Könyvtárral, hogy az által a' Nemzeti Könyvtár felállítására utat nyitna. Illy tzelből állított Méltóságos Gróf Festetics György Ur Ö Nagsága Kézthelyen a' Georgicon név alatt olly Oskolát, a' melly rövid időn az Ország leg nevezetesebb Oskoláival fog vetekedni; a' mellynek tsek az is elegendő bizonsága, hogy abban a' Tanítóknak száma esztendőnként újj újj tagokkal neveltetik — a' mint olvasuk, hogy ezen esztendőbeli újj Cursusban a' barmok Orvoslása' Tudományának tanítása is elkezdődött, egy a' tanításra igen alkalmas Magyar Tudós Doktor Úr által. Ezen halhatatlan emlékezetű Nagy Méltóság, hozzá hasonlithatatlan kegyellégenek kell tulajdonítani a' Csurgói Oskolának Somogy Várnegyében való felállítását is, a' mellyben annak fáradhatatlan szorgalmatosságú két Professzorai, úgy mint T. T. Császári Pál és Márton Gábor Urak által olly szeréntsés előmenetellel

neveltetik az ifjúság, hogy ezen Oskola már mindenek tökéletes megalégedéseket megnyerte. A' mellyben a' tanítás és nevelés mód úgy van elintézye, hogy a' nyelveken kívül leginkább azon tudományok tanittatnak, a' mellyeknek az életnek akármelly nemében is hasznokat lehet venni. Magam is jelen voltam a' múlt examenben, és ha szinte későtske értem is oda, de a' Syntaxistáknak a' Magyar, Deák, Német Nyelvekben, Természet Historiában 's Tudományban, Magyar Orátzio írásban, Geometriában, Számvetésben, Magyar Ország Historiájában, Calligraphiában, Rajzolásban s. a. t. olly jeles előmeneteleket szemléltem, hogy az elragadtatásig kelle azoknak a' nem kiofzott, hanem szabad gondolkobzással való feleletbéli készségeket 's serénységeket bámulnom, a' kik mint megannyi vitéz 's a' viadalra kész katonák jó Generálisok vezérlése alatt úgy állottak a' Halgató Urakkal a' templom közepin szem közt, hogy győzedelmi koszorút nyerjenek. — Mennyivel jelesebb előmenetelt mutathattak hát a' nagyobb Tanulók, nem tsak ezekből, hanem még a' Litteraria Historiából 's a' Cicerói tizta ékeffenszóllásnak bámulásából is, a' mint e' béli Specimeneket tsak írásban láthattam. Elteffe az Isten ezen Nagy Méltóságú Kegyelmes Grófot! adjon az Isteni ezen Oskolának szerentsés virágzált; fáradhatatlan szorgalmatosságú bölts Tanítóinak erőt, egészségét, kedvet, az el kezdett munkának tökéleteslégre való vitélére. —